

دانش سیاسی، سال چهارم، شماره دوم - پاییز و زمستان ۱۳۸۷، صص ۶۳-۹۲

پست‌ماتریالیسم و تحول دانش سیاسی

دکتر حسین سلیمی*

تاریخ دریافت: ۱۳۸۷/۰۶/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۷/۰۸/۲۱

چکیده

در عرصه علوم اجتماعی، مطالعات علمی به‌گونه‌ای با نوعی مادی‌گرایی پنهان هم‌معنا تلقی شده است و چنین می‌انگارند که بررسی‌های علمی با نوعی ماتریالیسم همراه است. در حالی ظهور و گسترش مکتب فکری پست‌ماتریالیسم یا فرامادی‌گرایی نشان می‌دهد که چنین نیست. در این مقاله، تلاش خواهد شد که بنیادهای فکری و علمی فرامادی‌گری به‌ویژه با تأکید بر یافته‌های علمی رونالد اینگلهارت توضیح داده شود و تأثیر این نگرش بر فهم مقوله سیاست و نیز فرایند جهانی شدن، و چگونگی تغییر در محیط و مبانی ارزش‌های حاکم در جوامع فراصنعتی که موجب دگرگونی در بنیاد سیاست و مطالبات سیاسی و نیز رابطه میان دولت و شهروند شده، و یا چگونگی نگرش‌ها و گرایش‌های متفاوتی را قبال روند جهانی شدن متجلی ساخته است، بررسی گردد. در این مقاله ضمن توضیح این تحول و دیدگاه‌های مختلف در این زمینه‌ها تأثیر اساسی پست‌ماتریالیسم بر دانش سیاسی بررسی خواهد شد. به‌دلیل نظری بودن این مقاله، از روش‌های کمی در آن استفاده نشده است. اما تلاش شده رابطه میان دو متغیر اصلی، یعنی ظهور پست‌ماتریالیسم و شقوق مختلف دانش سیاسی بررسی گردد. درنهایت نیز برخی از گرایش‌ها و ترجیحات مسئله‌ای در جامعه ایران و آموزش دانشگاهی دانش سیاسی در ایران مطالعه خواهد شد.

واژگان کلیدی

پست‌ماتریالیسم، فرامادی‌گری، اینگلهارت، دانش سیاسی، گرایش‌های مذهبی ایرانیان، آموزش سیاسی در ایران

* دانشیار علوم سیاسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبایی hoseinsalimi@yahoo.com